

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7T/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010374
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122010374.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica na hlavnom pojednávaní dňa 20. 09. 2022 konajúc samosudcom JUDr. Barborou Sopkovou v trestnej veci obžalovaného F. G., U.. XX. XX. XXXX H. R. R., takto

r o z h o d o l :

obžalovaný: F. G., U.. XX. XX. XXXX H. R. R., F. R. F. XX, R. R.,

je v i n n ý, ž e

dňa 09. 12. 2021 v čase okolo 11.18 h v Banskej Bystrici na Švermovej ulici viedol osobné motorové vozidlo zn. Volkswagen Polo, Y.: R., kde bol na parkovisku plážového kúpaliska zastavený a kontrolovaný hliadkou PMJ KR PZ Banská Bystrica, ktorej pri kontrole po vyzvaní nepredložil žiadny z dokladov potrebných na vedenie motorového vozidla, po stotožnení jeho osoby bol následne vyzvaný, aby sa podrobil lekárskeму vyšetreniu spojenému s odberom biologického materiálu za účelom zistenia návykových látok v jeho organizme, ktorej výzve vyhovel, pričom vo vzorke krvi, ktorá mu bola odobratá dňa 09. 12. 2021 v čase o 12:00 hod. na urgentnom príjme v nemocnici F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici, mu bolo jej následným vyšetrením metódou plynovej chromatografie v spojení s hmotnostným spektrometrom v Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Súdno-lekárskom a patologicko-anatomickom pracovisku Banská Bystrica, zistené 1304 ng/ml metamfetamínu a 235 ng/ml amfetamínu, pričom znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvia Súdne lekárstvo, D.. G.. Ľ. E., D.. v znaleckom posudku uvádza, že F. G. v čase vedenia motorového vozidla nebol v žiadnom prípade spôsobilý viesť motorové vozidlo tak, aby neohrozil seba, či iných účastníkov cestnej premávky, teda bol v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať činnosť vodiča motorového vozidla,

t e d a

vykonával v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privedil vplyvom návykovej látky, činnosť, pri ktorej mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku,

č í m s p á c h a l

prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona.

Za to sa
o d s u d z u j e

Podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 54 Trestného zákona na trest povinnej práce vo výmere 240 (dvestoštyridsiatich) hodín.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 61 ods. 8 Trestného zákona sa do trestu zákazu činnosti z a p o č í t a v a čas od zadržania vodičského oprávnenia obvineného od 09. 12. 2021.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona sa obžalovanému ukladá ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica dňa 19. 05. 2022 podal na súd obžalobu pod sp. zn. 2 Pv 34/22/6601 na obv. F. G. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedený v predmetnej obžalobe a výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Súd dňa 02. 06. 2022 rozhodol trestným rozkazom sp. zn. 7T/17/2022, voči ktorému podal prokurátor odpor bez konkrétneho odôvodnenia.

Súd určil termín hlavného pojednávania, na ktorom vykonal dokazovanie.

I.

Obžalovaný F. G. na hlavnom pojednávaní dňa 20. 09. 2022 urobil vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý mu je kladený za vinu vo vyššie označenej obžalobe.

Keďže obžalovaný na všetky otázky súdu, položené mu v zmysle § 333 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku, odpovedal kladne, po súhlasnom stanovisku prokurátora a ostatných procesných strán, súd jeho vyhlásenie prijal a rozhodol, že dokazovanie v rozsahu priznania spáchania skutku na hlavnom pojednávaní nevykoná a vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste a náhrade škody.

Súd tak rozhodol z dôvodu, že vyhlásenie obžalovaného o vine bolo v zhode s dokazovaním vykonaným v prípravnom konaní. Okolnosti žalovanej trestnej činnosti a jej spáchanie obžalovaným v zmysle skutkového stavu tvrdeného obžalobným návrhom preukazuje predovšetkým samotná výpoveď obžalovaného, ktorý sa ku skutku priznal, tento aj oľutoval. V čase vedenia osobného motorového vozidla bol pod vplyvom drog, čo potvrdil nielen odber biologického materiálu a jeho rozbor, ale následne aj znalecký posudok č. 61/2022 vypracovaný znalcom D.. G.. Ľ. E., D., z ktorého záverov vyplynulo, že obžalovaný v čase skutku mal koncentráciu metamfetamínu v krvi vo výške 1304 ng/ml a koncentráciu amfetamínu v krvi vo výške 235 ng/ml, čo znalec označil ako skutočnosť, v dôsledku ktorej nebol obžalovaný v žiadnom prípade spôsobilý viesť motorové vozidlo tak, aby neohrozil seba či iných účastníkov cestnej premávky. U obžalovaného znalec G.. G. E. konštatoval rozvinutú závislosť od metamfetamínu, pričom táto bola v čase skutku aktívna.

Vyhodnotiac skutkové zistenia jednotlivo a vo vzájomnom súhrne súd dospel k záveru, že výsledky dokazovania, ktoré bolo vykonané v prípravnom konaní preukázali, že sa stal skutok vykazujúci objektívne i subjektívne znaky stíhaného trestného činu a že jeho vykonanie možno ako priamemu páchatelovi pripísať práve obvinenej osobe - F. G..

Následne súd vykonal dokazovanie len vo vzťahu k výroku o treste, ochrannom opatrení a náhrade škody.

Podľa § 268 ods. 2 Trestného poriadku bol prečítaný znalecký posudok č. 29/2022 vypracovaný znalcom G.. G. E. (č. I. 34 - 44).

Podľa § 269 Trestného poriadku sa oboznámili listinné dôkazy:

- č. l. 50 - potvrdenie o zadržaní vodičského preukazu
- č. l. 51-52 - rozhodnutie o zadržaní vodičského preukazu
- č. l. 53-54 - úradné záznamy
- č. l. 55 - žiadanka pre akútne toxikologické vyšetrenie
- č. l. 56 - denný nález
- č. l. 60 - protokol o toxikologickom vyšetrení
- č. l. 69-71 - výpis z evidenčnej karty vodiča - obžalovaného
- č. l. 72 - doklad o vlastníctve vozidla
- č. l. 73 - odpis z registra trestov
- č. l. 74-77 a 79 - správy a posudky k osobe obvineného
- č. l. 89 - ilustrácia Zboru väzenskej a justičnej stráže
- č. l. 90-107 - ilustrácia v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov
- č. l. 108 - odpis z registra trestov
- č. l. 112-113 - záverečná správa o výsledku inštitútu predbežného šetrenia - trest domáceho väzenia
- č. l. 114 - písomný sľub dotknutej osoby
- č. l. 115 - záverečná správa o výsledku inštitútu predbežného šetrenia - trest povinnej práce
- č. l. 116 - súhlas s uložením trestu povinnej práce

II.

Prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, a potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadol u obžalovaného na spôsob spáchania činu, jeho následky, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, jeho osobu, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Obžalovaný je dobrovoľne nezamestnaný asi dva roky, platí si zdravotné poistenie. Pracuje brigádnicke, má jednu vyživovaciu povinnosť. Žije spolu s otcom v trojizbovom byte, ktorého vlastníkmi sú jeho rodičia.

V centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov má obžalovaný sedemnást' záznamov, ktoré sa týkajú porušenia pravidiel cestnej premávky (nerešpektovanie dopravného značenia, prekročenie rýchlosti, telefonovanie počas jazdy, nesprávne parkovanie, jazda bez dokladov, prechod cez koľaje) a v jednom prípade aj porušenia predpisov na ochranu pred ochorením COVID - 19. Za priestupky bol sankcionovaný pokutami rádovo v desiatkach eur (v jednom prípade vo výške 50,00 Eur; v dvoch prípadoch vo výške 40,00 Eur a v ostatných prípadoch vo výške 10,00 Eur alebo 20,00 Eur).

Obžalovaný má v registri trestov jeden záznam, kedy trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví a prečin výtržníctva skončilo uzavretím zmiernu v prípravnom konaní (záznam Okresnej prokuratúry Banská Bystrica). K uzavretiu zmiernu došlo dňa 26. 05. 2011. Okrem toho nemá obžalovaný žiadny iný záznam.

Obžalovaný sa ku skutku priznal. Obžalovanému nič nepríťažovalo. S výnimkou spáchania skutku v roku alebo pred rokom 2011 viedol riadny život. Toto konštatovanie nie je spravodlivé vnímať v jeho neprospech ani napriek sedemnástim priestupkom, ktorých sa obžalovaný dopustil. O tom, že porušil všeobecne záväzné predpisy, nemožno pochybovať, na druhej strane ich závažnosť je nutné vnímať aj v kontexte uložených sankcií, ktoré sú nízke a len v jednom prípade dosiahli výšku 50,00 Eur. Prírodzene, nemožno tieto porušenia ignorovať, no nemožno ich ani preceňovať a nazerať na osobu obžalovaného prizmou delikventa.

Poznajúc uvedené, súd sa zaoberal druhom trestu, t. j. či je potrebné ukladať trest nespojený s obmedzením osobnej slobody (alternatívny trest) alebo naopak trest, s ktorým je také obmedzenie spojené (podmienečný trest). Súd sa vôbec nezaoberal úvahami o ukladaní nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Individuálnou represiou mieni spoločnosť zabrániť páchatelovi v ďalšom páchaní trestnej činnosti. Na plnenie represívnej funkcie využíva tresty, ktoré citeľne zasahujú do základných práv a slobôd odsúdeného. Prvoradou úlohou zabránenia odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti je odhalenie trestného činu a usvedčenie páchatel'a. Na základe individuálnej represie možno páchatelovi trestnoprávnymi prostriedkami buď natrvalo, alebo na určitý čas znemožniť trestný čin dokonať alebo v trestnej činnosti pokračovať. Je to represívna zložka trestu, ktorá sa uplatňuje buď trestom odňatia slobody, ktorý izoluje páchatel'a od spoločnosti a zabraňuje mu páchať ďalšiu trestnú činnosť, alebo zákazom pobytu, ktorý počas jeho výkonu vylučuje styk páchatel'a s kriminálnym prostredím, alebo zákazom činnosti, ktorý páchatelovi v určenom čase neumožňuje vykonávať činnosť, ktorá bola prostriedkom spáchaného trestného činu. Možno ukladať aj iné druhy trestov vykonávané na slobode, ktoré poskytujú určitý predpokladaný čas na prevýchovu páchatel'a, aby sa mohol zaradiť do riadneho života. Vychovávať odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život je cieľom a zároveň aj účelom trestu a zabezpečuje sa tým aj ochrana spoločnosti (individuálna prevencia). Prevýchova odsúdeného sa realizuje donútením ktoré vyplýva z rozhodnutia súdu o uložení trestu. Na splnenie účelu trestu v rámci individuálnej prevencie je dôležité, aby súd na základe povahy prípadu, zistenia viny a stupňa narušenia obžalovaného vybral a uložil vhodný druh a výšku trestu a zabezpečil všetky podmienky na jeho výkon. K výchovnému účelu trestu musí prispieť predovšetkým vhodný režim a prostriedky výchovných zariadení, kde sa trest vykonáva, ako aj požadovaná spolupráca štátnych orgánov a záujmových združení pri uplatňovaní inštitútov a prostriedkov prevýchovy.

Prevýchova páchatel'a by sa mala realizovať rozvíjaním jeho kladných vlastností, potláčaním negatívnych vlastností, a podporovaním jeho kladných pozitívnych záujmov. Na individuálnu represiu nadväzuje individuálna prevencia, ktorá na rozdiel od individuálnej represie používa aktívne metódy na výchovu a prevýchovu páchatel'a, kladne ovplyvňuje jeho osobnosť, aktivizuje odsúdeného k pozitívnemu, aktívnemu zapojeniu do spoločenského, pracovného a občianskeho života.

Obžalovaný doteraz nebol súdom potrestaný, pracuje, stará sa o domácnosť a plní si vyživovaciu povinnosť. Súd teda nevidí žiadny dôvod pre uloženie trestu spojeného s odňatím slobody, pretože takýmto druhom trestu by obžalovaný nebol žiadnym spôsobom motivovaný do budúcnosti nespáchať žiadnu trestnú činnosť a okrem toho svojimi schopnosťami a vlastnosťami dokáže pri vhodnom pracovnom zaradení byť užitočným a rovnako bude mať možnosť skutočne si uvedomiť následky svojho trestnoprávneho konania. Obžalovaný je zdravý, nemá žiadne osobné či pracovné obmedzenia, s uložením trestu povinnej práce súhlasil. Napriek tomu, že bol vykonaný aj inštitút predbežného šetrenia vo vzťahu k trestu domáceho väzenia a technické podmienky boli naplnené, tento druh alternatívneho trestu nebol probačným a mediačným úradníkom odporúčaný.

Prokurátor navrhoval uloženie podmieneného trestu odňatia slobody, pretože trest povinnej práce považoval za nedostatočný pre nápravu obžalovaného. Súd je ale iného názoru, následky nevykonania práce či nevedenia riadneho života sú v prípade podmieneného trestu odňatia slobody či trestu povinnej práce takmer totožné, pretože obžalovaný musí mať na pamäti, že do času, kým trest povinnej práce nevykoná alebo kým mu neuplynie skúšobná doba, existuje hrozba premeny trestu na nepodmienečný. Kým v prípade podmieneného trestu odňatia slobody okrem hrozby premeny trestu, obžalovaný v podstate nemusí nič robiť („len“ viesť riadny život), v prípade trestu povinnej práce musí jednak pracovať vo svojom voľnom čase, bez nároku na odmenu a zároveň viesť riadny život. Ak sa teda prokurátor domnieva, že prísnejším je podmienený trest odňatia slobody, nemožno s ním súhlasiť. Okrem toho je ukladanie alternatívneho trestu v prípade osoby obžalovaného, v minulosti súdom netrestaného, spravodlivejšie a rovnako je ním naplnený aj účel trestu. Ukladať podmienený trest odňatia slobody len preto, že obžalovaný viedol motorové vozidlo pod „veľkým“ množstvom omamných látok, nie je postačujúce. Jednak, osoba závislá úplne inak vníma vplyv drog na svoje ovládacie a rozpoznávacie schopnosti oproti osobe, ktorá užije drogu ojedinele. Súd týmto neznižuje závažnosť konania obžalovaného, no je nutné si uvedomiť, že doteraz nebola rozvinutá judikatúra v tom smere, či je možno jazdu pod vplyvom drog porovnať s jazdou pod vplyvom alkoholu a aké množstvo drogy zodpovedá množstvu alkoholu. To, že mal obžalovaný v krvi množstvo metamfetamínu a amfetamínu deväťkrát vyššie, ako je hranica, po prekročení ktorej už intoxikácia zásadným spôsobom negatívne ovplyvňuje vodičské schopnosti, neznamená, že je to porovnateľné s deviatimi promile alkoholu. Tiež nie je bez významu ani to, že alternatívne tresty (najmä peňažné tresty) sú bežne využívané aj pri páchatel'och jazdiacich pod výrazným vplyvom alkoholu.

Z uvedených dôvodov súd považuje trest povinnej práce za spravodlivý a dostatočný na nápravu obžalovaného a tiež na ochranu spoločnosti.

Pokiaľ ide o výmeru trestu povinnej práce, prokurátor uviedol, že v trestnom rozkaze bol tento trest uložený mimo rozsahu výmery po zohľadnení jednej poľahčujúcej a žiadnej priťažujúcej okolnosti, kedy sa podľa neho znižuje výmera (hranica) hornej hranice trestu povinnej práce.

Je možné, že prokurátor vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Tdo/18/2020 (ďalej len „rozhodnutie sp. zn. 1Tdo/18/2020“), v ktorého odôvodnení je vyslovený aj nesúhlas s predchádzajúcim judikátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 32/2009-III („Pod pojmom zákonom ustanovená trestná sadzba sa rozumie sadzba trestu odňatia slobody uvedená v osobitnej časti Trestného zákona po jej úprave podľa ustanovení všeobecnej časti Trestného zákona; to neplatí, pokiaľ ide o zločin, ktorý sa považuje za obzvlášť závažný v zmysle § 11 ods. 3 Trestného zákona.“).

Podľa rozhodnutia sp. zn. 1Tdo/18/2020 povinnosť súdu podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona prihladiť pri určovaní druhu trestu a jeho výmery na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností sa vzťahuje nielen na prípad ukladania trestu odňatia slobody, ale aj na prípad ukladania iného druhu trestu s odstupňovateľnou zákonom ustanovenou trestnou sadzbou - trest domáceho väzenia, trest povinnej práce, peňažný trest, trest zákazu činnosti, trest zákazu pobytu, trest zákazu účasti na verejných podujatiach, trest vyhostenia s výnimkou tých druhov trestov, ktoré nemajú žiadnu sadzbu - trest prepadnutia majetku, trest prepadnutia veci, trest straty čestných titulov a vyznamenaní a trest straty vojenskej a inej hodnoty. Z tohto rozhodnutia neskôr vyplynul aj komentár vypracovaný autormi D.. C.. F. E., D.. K. R.. K. D. (dostupný v aplikácii Automatizovaný systém právnych informácií, ASPI). Autori (vrátane najvyššieho súdu) vychádzajú z výkladu gramatického a teleologického.

Okresný súd si dovoľuje uviesť, že v textoch chýba výklad historický a gramatický výklad je len čiastočný. Z historického hľadiska alternatívne tresty sú sčasti „novinkou“. V minulosti (za účinnosti zákona č. 140/1961 Zb. Trestného zákona) bol jediným alternatívnym trestom peňažný trest. Od účinnosti zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona pribudli aj ďalšie alternatívne tresty [trest domáceho väzenia, trest povinnej práce, čo je výsledkom modelu restoratívnej spravodlivosti (modernejšieho prístupu k trestaniu páchatel'ov)]. Je nutné pripomenúť, že za účinnosti zákona č. 140/1961 Zb. Trestného zákona boli ustanovenia o úprave trestnej sadzby a mimoriadnom znížení systematicky zaradené v samostatnom treťom oddiele štvrtej hlavy všeobecnej časti a to dokonca tak, že boli zaradené výlučne pri treste odňatia slobody. V zákone č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona je úprava trestnej sadzby systematicky zaradená pred jednotlivými druhmi trestov, v rámci druhého oddielu druhej hlavy všeobecnej časti.

Trestný zákon č. 140/1961 Zb. bol účinný od 01. 01. 1962. Od nadobudnutia účinnosti bol vyše tridsaťkrát novelizovaný, z toho po roku 1989 vyše dvadsaťkrát. Ani početnými novelami sa nedosiahol stav úplného zosúladenia Trestného zákona s princípmi nového ústavného zriadenia Slovenskej republiky, čo je pochopiteľné, pretože jeho samotná podstata je založená na princípoch diametrálne odlišného spoločenského a štátneho zriadenia obdobia, v ktorom bol prijatý. Trestný zákon sa v dôsledku veľkého počtu noviel stal pomerne neprehľadným. Niektoré inštitúty trestného práva hmotného, s prihliadnutím na dobu ich vzniku a na politické, spoločenské a ekonomické zmeny, ktoré nastali po roku 1989, sú už v porovnaní s novým ústavným zriadením a súčasnou orientáciou Slovenskej republiky zastarané a nekonvenujú ani právnym systémom vyspelých demokratických krajín Európskej únie. Rozsiahle politické, spoločenské a ekonomické zmeny po roku 1989 boli sprevádzané dynamickou a početnou legislatívou. Trestnoprávna ochrana nových spoločenských vzťahov sa formuje až následne, v závislosti na stupni poznania škodlivosti konaní, ktoré novým právnym normám odporujú. Proces demokratizácie a transformácie, prebiehajúci od roku 1989, ako i výstavba demokratického právneho štátu kladie nové požiadavky na kvalitu trestnoprávnej ochrany spoločenských vzťahov, ktorú možno zaistiť len v procese rekodifikácie slovenského trestného práva hmotného.

Zámerom zákonodarcu pri prijatí zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona nebolo meniť všetky inštitúty a zásady, na ktorých bol postavený predchádzajúci trestný zákon, preto ani systematické zaradenie ustanovenia o úprave trestnej sadzby a mimoriadnom znížení pred jednotlivé druhy trestov neodôvodňuje výklad v tom smere, že pojem „zákonom ustanovená trestná sadzba“ sa vzťahuje aj

na alternatívne tresty. Rozhodnutie sp. zn. 1Tdo/18/2020 pri gramatickom výklade tohto pojmu má byť podporené aj ustanovením § 39 ods. 3 písm. f) Trestného zákona, kedy upravuje situácie, že pri mimoriadnom znížení trestu zákazu činnosti, trestu zákazu pobytu a trestu vyhostenia nemožno uložiť trest kratší ako šesť mesiacov.

Podľa názoru okresného súdu však toto ustanovenie nijako nepodporuje výklad, že pod pojmom „zákonom ustanovená trestná sadzba“ treba rozumieť aj trestné sadzby všetkých alternatívnych trestov. Práve naopak zákonodarca presne pomenoval tresty, pri ktorých je možné uložiť trest pod zákonom stanovenú hranicu (výmeru) a na ktoré sa mimoriadne zníženie vzťahuje. Ak by mal na mysli všetky tresty, vymenoval by ich, a teda by uviedol, že ani peňažný trest nemožno uložiť pod určitú hranicu (sumu) a ani trest domáceho väzenia či trest povinnej práce pod určitú výmeru (týždne, dni alebo hodiny či dokonca minúty).

Je tiež nepochybné, že všeobecná časť Trestného zákona je podpornou k osobitnej časti, a teda nemožno pojem „zákonom ustanovená trestná sadzba“ zároveň vzťahovať aj na osobitnú časť (kde sú uvedené jednotlivé trestné činy a jednotlivé trestné sadzby) a súčasne aj na všeobecnú časť, kde sú upravené druhy sankcií. Pri tomto výklade by potom tiež bolo možné dospieť k záveru, že v prípade trestania mladistvých zákonodarca vôbec nemusel myslieť na to, že znova samostatne upravil peňažný trest, trest povinnej práce a trest domáceho väzenia, pretože by pri výklade použitom v rozhodnutí sp. zn. 1Tdo/18/2020 postačovalo ustanovenie o tom, že trestné sadzby znižujú o polovicu (ako je to pri treste odňatia slobody).

Nemožno teda tvrdiť, že zákonodarca pod pojmom „zákonom ustanovená trestná sadzba“ mal isto na mysli aj iné trestné sadzby ako len pri treste odňatia slobody a zároveň ten istý zákonodarca veľmi precízne definoval jednotlivé druhy trestov v ustanoveniach o mimoriadnom znížení konkrétnych trestov a v ustanoveniach o mladistvých.

V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť si aj slová C. C. L., ktorý publikoval svoju prácu *Analogie v trestnom práve* v roku 1938 (vydavateľstvo Orbis, Praha). Autor odmieta „subjektívnu historickú metódu výkladu“, teda vykladať normy s poukazom na vôľu zákonodarcu. Tí, ktorí vykladajú normy s poukazom na vôľu zákonodarcu, prikladajú slovám zákona ten zmysel, ktorý predpokladajú ako myšlienku ich autora. Zo svojho pohľadu tak hľadajú „pravý zmysel“ slov z akejsi fiktívnej vôle zákonodarcu, teda pracujú s fikciou psychologickú vôľu zákonodarcu, ktorú je však ťažké späť zistiť a ustáliť. Pripomína, že význam vôle zákonodarcu sa zoslabuje v tej miere, ako sa platnosť zákona vzdaluje od svojho pôvodu (ak ide o normy, ktoré sú v platnosti niekoľko desiatok rokov, zrejme bude ťažké vykladať tieto normy s poukazom na vôľu zákonodarcu).

V kontexte uvedeného nemožno súhlasiť s tým, že ak zákonodarca používa všeobecný pojem „zákonom ustanovená trestná sadzba“, ide o použitie slovného spojenia, z ktorého má byť zjavné, že odkazuje na všetky druhy trestov, ktoré majú ustanovenú trestnú sadzbu či už v osobitnej časti Trestného zákona (trest odňatia slobody) alebo vo všeobecnej časti Trestného zákona (trest domáceho väzenia, peňažný trest, trest povinnej práce, trest zákazu činnosti, trest zákazu pobytu, trest vyhostenia), ako je to citované z dovolania generálneho prokurátora v rozhodnutí sp. zn. 1Tdo/18/2020. Zaujímavosťou je, že v tom čase už existoval aj nový druh trestu - trest zákazu účasti na verejných podujatiach (tiež limitovaný sadzbou do desiatich rokov) a tohto trestu sa dovolanie nedotýkalo vôbec.

Ak teda zhrnieme použitie historického, gramatického, teleologického a logického výkladu bez toho, aby sme jednému z nich pripočítali väčší alebo menší význam, pokiaľ je pri alternatívnych trestoch uvedené, v akej výmere, sadzbe alebo sume ich možno ukladať, nemožno zároveň brať na zreteľ aj úpravu trestnej sadzby týkajúcu sa osobitnej časti Trestného zákona, pretože alternatívne tresty sú osobitným druhom sankcie, ktoré sú možnosťou k uloženiu trestu odňatia slobody. „Možnosť“ pritom predstavuje výber druhu trestu a zároveň v rámci tohto (zvoleného) druhu trestu upravuje aj hranice, v ktorých možno (zvolený) druh trestu ukladať.

Výklad, ktorý konštatuje, že zákonom ustanovená trestná sadzba sa týka aj alternatívnych trestov, poskytuje zúženie, zmenšenie účelu trestu (a teda dvojnásobné zvýhodnenie páchatel'a), pretože sudca mu nielen uloží alternatívny trest, ale ešte aj v rámci tohto miernejšieho trestu nespojeného s obmedzením osobnej slobody mu trest zmierni, čím sa stráca zmysel alternatívneho potrestania, pretože

trest je síce alternatívny, ale zásady pri jeho ukladaní sú použité z ustanovení týkajúcich sa trestu odňatia slobody. Zároveň môže dôjsť aj k opačnej situácii, že v prípade sprísnenia trestnej sadzby alternatívneho trestu bude tento trest pre páchatela prísnejší a menej spravodlivý a možno by radšej prijal trest odňatia slobody, pretože napríklad peňažný trest by mohol byť pre neho časom likvidačný (v čase vydania rozhodnutia by tomu tak ale nemuselo byť) alebo nemožný vykonať (trest povinnej práce či trest domáceho väzenia, ktorý zasahuje do bežného pracovného života či osobného života vo vzťahu k zdravotnému stavu či členom rodiny, ktorá by trest nemala pociťovať vôbec; teda alternatívny trest obmedzuje práva viac, ako to predpokladá ich účel).

Možno ešte dodať, že úprava trestnej sadzby trestov domáceho väzenia, povinnej práce a peňažného trestu (tiež ale aj trestov zákazu činnosti, zákazu účasti na verejných podujatiach, trestu vyhostenia) s použitím zásad pre znižovanie alebo zvyšovanie trestnej sadzby je nelogická aj z hľadiska jeho následnej vykonateľnosti, pretože takýmto spôsobom dospejeme k záveru, kedy uvedené tresty sa budú počítat' v týždňoch, dňoch, minútach alebo centoch. Ak počítanie času vychádza z čias rímskeho práva a nebolo doteraz modifikované až do takých rozmerov, že je požiadavka počítat' ho v najmenších časových alebo peňažných jednotkách, nie je potom takýto (v rozhodnutí sp. zn. 1Tdo/18/2020 prezentovaný) výklad logický, ale jedná sa o výklad, ktorý smeruje k „tyranii slova“ (porovnaj myšlienku J. Keperta: „... obecnou definíciou interpretácie musíme hľadať v logike a nie v právnych knihách. Každá pozitívna norma je výtvorom ľudským a je tedy vyjadřovaná rovnakým spôsobom ako iné myšlienkové výtvory, teda slovy. Vyjadřenie slovné je surovinou. Jádrom interpretácie je rozřešenie poměru mezi slovom a jeho smyslem. Slovní výklad nevede většinou k cíli. Pri interpretácii jde o to, jak oprostí myšlenku od jejího tyranu, slova.“)

Berúc do úvahy uvedené súd obžalovanému uložil alternatívny trest povinnej práce v trvaní 240 (dvestoštyridsiatich) hodín, ktorého vyššia výmera vyjadřuje aj závažnosť skutku a okolností, za akých k nemu došlo, t. j. aj množstvo drogy prítomnej v tele obžalovaného v čase jazdy. Súd pripomína, že v prípade, ak nedôjde k vykonávaniu trestu povinnej práce v súlade so zákonom č. 528/2005 Z. z. z o výkone trestu povinnej práce a o doplnení zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o výkone trestu povinnej práce), a teda osobne, vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu tak, aby odpracoval najmenej 20 hodín za kalendárny mesiac, môže byť na návrh probačného a mediačného úradníka rozhodnuté o premene trestu povinnej práce na nepodmienečný trest odňatia slobody tak, že za dve neodpracované hodiny mu nariadi trest v trvaní jedného dňa. Ak by aj teda obžalovaný nevykonal ani jednu hodinu z trestu povinnej práce, došlo by k premene na trest odňatia slobody v trvaní 120 (sto dvadsiatich) dní (štyri mesiace), čiže v rozsahu upravenej (zníženej) zákonom určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, pri zistení jednej pohľadujúcej a žiadnej priťažujúcej okolnosti, v trvaní do ôsmich mesiacov (pôvodná trestná sadzba do jedného roka). Práve tu sa prejavuje rozdiel medzi alternatívnymi trestami a trestom odňatia slobody, kedy je možné už upravovať trestnú sadzbu podľa zásad upravených v § 38 Trestného zákona.

Zo znaleckého posudku G.. G. E. č. 29/2022 vyplýva, že u obžalovaného je zistená závislosť od metamfetamínu - pervitínu, ktorá je rozvinutou závislosťou, navrhol uloženie ochrannej liečby ambulantnou formou. Na základe návrhu znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria, v súlade s § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, uložil obžalovanému ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Pretože trestný čin bol spáchaný v súvislosti s vedením osobného motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, súd uložil obžalovanému aj trest zákazu činnosti podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona spočívajúci v zákaze činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 2 (dvoch) rokov so započítaním doby zadržania vodičského oprávnenia od 09. 12. 2021, a to berúc do úvahy množstvo drogy prítomnej v tele obžalovaného v čase jazdy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, v lehote 15 dní odo dňa jeho oznámenia, prostredníctvom tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

Odvolanie má odkladný účinok.

V prospech obžalovaného môžu podať odvolanie príbuzní v pokolení priamom, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manželka a družka ale nie proti jeho vôli. Poškodený môže podať odvolanie iba pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.

Odvolanie nemôže podať ten, kto sa vzdal práva podať opravný prostriedok.